

Inhaia vsak
dan razen
nedeli in
praznikov.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Issued daily
except
Sundays and
Holidays.

LETÖ—YEAR IX.

Entered as second-class matter January 22, 1916, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., SREDA 25. OKTOBRA (OCTOBER) 1916.

STEV.—NUMBER 124.

Francozi vzeli Donaumont.

OFENZIVA PRI VERDUNU.
3500 NEMCEV UJETIH.

MACKENSEN PRODIRA DALJE.
7000 RUMUNCEV UJETIH.
PREDIL V ROKAH NEMCEV.

ZADNJE VESTI.

Paris, 25. okt. — Francozi so počeli topniški preparaciji včeraj napadli Nemce na štiri in pol milijone siroki fronti severno od Verduna in reokupirali trdnjavo Douaumont. Francoske čete so prodile dve milji dalje v nemško fronto in zasen omenjene trdnjave so reokupirale tudi utrdbe Thiaumonta in več ostale utrjene pozicije v dolinah okoliš. Nemški ujetniki prihajajo trumoma iz bojišča in dozdaj smo jih našteli 3500.

Berlin, 24. okt. — Vojni urad raznjanja: Rusi in Rumunci se uvozijo na največjemu zmešnjavi pred začetkom desnega kriola. Nemška kavalerija je že dosegla okrožje Car Murat (16 milij severozapadno od Konstantinopla). Medžidijske je bilo oskrivano po vročem boju. Rašova je tudi padla. Ujetih je bilo do sedmih 6693 Rusov in Rumuncov in poleg tega 75 častnikov; vplenili pa smo 72 strojniki pušk, 12 topov in en minomet. Sovražnik ima večne izgube.

London, 24. okt. — Iz Bukarešta prihaja, da je Mackensen dobil male plene v Konstantinoplu, kajti prvič nevarnosti, ki je pretela že način časa temu mestu, so Rumunci pravoceno umaknili ves vašen material. Z oxiron na nemško poroko, ki navaja le pičlo število ujetnikov, je razvidno, da se umikanje vrši redno in da rusko-rumenska armada ne bo dosti trpežna.

Bukareš, 24. okt. — Vojni urad raznjanja: Rumunske čete so dan napadle sovražnika na vse fronti doline Oltus ob Sedmograški meji. Več sto Avstro-Nemcev je bilo ujetih in deset strojnih pušk vpljenih.

Berlin, 24. okt. — Angličani in Francozi, ki so hoteli včeraj praviti naš fronto ob Sommi in tako ceno, so imeli velikanske izgube. Njihovi napadi so bili odbiti in na bojnom polju so ostavili številne mrljeve, posebno na zapadni strani Transloya.

Amsterdam čez London, 24. okt. — Dunaj brzojavlja, da je knez Leopold von Hohenlohe-Schillingsfürst, bivši militaristični guverner Trsta, postal ministarski predstnik namesto ustreljenega Sturzika.

Dunaj, 24. okt. (čez Berlin in brezico v Sayville.) — Vodje različnih političnih strank v državnem zboru zahtevajo, da se tačaj smide avstrijski parlament. Predsednik zbornice je odgovoril, da bo obvestil vlado o zahtevi.

RUSKO-RUMUNSKI PORAZ.

Berlin, 24. okt. — (Uradno). Počel na fronti nadvojvode Fr. Karla v Karpatih je neizpремljivo. Na sedmograški fronti so nemške čete okupirale prelaz Predej in ujeli 560 Rumuncov, med katerimi je šest častnikov. Kljub prestatemu malivu dežju in prenove zemlji so naše (nemške, bolgarske in turške) čete v Dobrudži strle osamljeno obrambo sovražnika in prekoracle železniško pogojo izčrpalo. Na Murfaltara in podre daleč za železnicu.

Rumunji po osmih tednih, od kar so Rumunci napovedala vojno, so vstopili v Karpati. Naše levo krilo se predvaja Černovodji. Naši morski plavili so zleteli daleč za sovražno fronto in umetli dva rumunska

Spošten položaj.

RUMUNIJA: Nemci praznujejo zmago za zmage. Včeraj je nujno ravno dva meseca odkar je Rumunija napovedala vojno in včeraj je padla Konstantina pri Černem morju, glavna rumunska luka in glavna točka zvezne, ki jo ima Rumunija z Rusijo po Černem morju. Od tam vodi železnica načrtnost v Bukarešti. Dober del te železnic se Nemci že zasedli. Zadnje brezično poročilo iz Berlina se glasi, da je že padla Rašova pod Černovodo, ki je zadnja obrambna točka na južnem bregu Donave v Dobruščini. Pri Černivodu je most že Donavo in močvirje, ki je dvanajst milij dolg. Rusko-rumunska armada se mora rešiti čez ta most ako se hoče umakniti na drugo stran Donave, in podreti mora most za seboj, če hoče zadržati sovražnika. Iz Londona poročajo, da vlada v Bukarešti velika poparjenost. Berlin tudi javlja, da je general Falkenhayn strlobrambo Rumuncov in Rusov na sedmograški meji in da so Nemci okupirali prelaz Predel.

MACEDONIJA: Iz Soluna prihaja, da so Srbi zdobili bolgarsko protifenzivo pred Bitoljem in okupirali nove pozicije. Na fronti ob Strumici je vselede velika dejavnost nastala poplavna, ki seveda ovira bojevanje.

FRANCIJA: Ljuti napadi in protinapadi se vrše noč in dan na vse fronti med rekama Sommo in Anero. Francozi in Angleži beležijo nekaj uspehov pri včerajšnjih bojih. Nemci se srdito zagnajo v francoske pozicije na krog Saini-Saint-Louis, katere morajo smatrati za silno važne, ker drugače se ne bi toliko trdili, da jih reokupirajo.

RUSIJA: Nemci nadaljujejo z ofenzivo iztočno od Lvova v Grecijo. Berlin javlja, da so Rusi pregnani z zapadnega brega Narajevke. Petrograd pa poroča, da nemški napadi so bili odbiti in na bojnom polju so ostavili številne mrljeve, posebno na zapadni strani Transloya.

ITALIJA: Na italijanski fronti se vrše večjidel artilerijski boji brez kakih izprenemb.

Angličani, na kar so se vrnilii brez vsake nezgode.

Bukareš, 24. okt. — (Uradno).

Na severni in severozapadni fronti se vrši ljuto artillerijsko bojevanje v Tulghesu in Bicazu. V dolini Trotus se sovražnili umišle. Naše granate so užgale vas Brostrosu, ki se nahaja pet milij od naše meje na Sedmograškem. V dolini Uzul so bili zastonjeni v poskuši sovražnika, da bi prodiral v dolini Oltuz in Slanie; bil je odbit na celi črti. V dolini Buxen so topniški spopadi. V prelazu Predej smo odbili silovit sovražni napad. V okolišu Dragoslovija smo reokupirali goro Presacai. Na našem levem krilu so bili včeraj številni napadi in protinapadi, toda mi smo obdržali naše pozicije. Odbita je bila tudi sovražna četa, ki je prodrala v dolino Topolog. V okolišu Oršave smo odbili sovražni napad na vas Barzo. — V Dobrudži se nadaljuje bitka z veliko silo. Naše čete so se umaknile do toček južno od Černovode.

Petrograd, 24. okt. — (Uradno). Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dolinah Trotus, Oltuz in Slanie, so Rumunci napadli z vso silo in potisnili sovražnika iz njegovih pozicij. Na zapadni fronti Moldavijo (severna Rumunija) se nadaljujejo trdnovratni boji, ki se razvijajo v Dobrudži. — V Dobrudži —

Na severozapadni rumunske fronti, kjer se vrše vroči boji v dol

JOŽE AMBROŽIČ:

PREKRŠČEVALEC.

Zgodovinski roman.

(Nadalevanje)

"Dokler je v gradu, se mu ni treba ničesar dati. Lahko govoriti, kar hoče," omenil je nekdo v ozadjju.

Rok je šel proti člomu sam in zamišljen. Obrišal si je potno čelo in rekel predse: "Ta boste bolj nevarni, kakor pa deset katoličkih farjev. Ako nas izvoha, smo dobrzi za na-gale." "

"S poti mora!"

Pri Roku je bil zopet shod prekrščevalcev in razmotrivali so o govoru, ki so ga slišali v nedeljo v grajski kapeli.

"Ko nas bode dovolj, ga ne bomo več poslušali in prvi mighaj iz grada!" je rekel eden navzočih.

"Stara vera in nova, obe ste enaki. Kdor ima količaj razuma, mora izprevideti. Eni kriče: Proč s papeštvo, samskim stanom, spovedjo, in z obhajilom v eni podobi! — drugi pa: Proč s krivovreči, priprsto ljudstvo ne sme slišati čistega evangelija ker ga ne razume, samski stan-duhovnik je potreben, posebno v času kužnih bolezni, ker, ako je duhoven oženjen, ne obiskuje bolnikov, boječ se, da bi zanesel bolesen med domače! Nad vso to hladnjo stoji naša vera še najvišje in najbolj čista. Mi ne potrebujemo duhovnikov ne obhajil niti nikakršnih zakramentov. Vaš naj v sreu nosi svojega boga in vero in naj ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe in tedaj bo zavladala ljubezen na svetu. Ko zavladala na svetu ljubezen, ne bo več treba duhovnik. — gradov in samostanov, da bi hujskali ljudi, ker vsak človek bo moral biti koristen član človeške družbe."

Rok je končal in v sobi je nastala tišina. Vsakdo je premišljeval, kako lepo da bo takrat na svetu, kadar se uresničijo te besede.

Na voglu kočje je pa sicer predikant iz grada in poslušal Rokov govor: "Skoro bi dejal, da ima prav," — je zamrmljal — "vendar dokler so gradovi in samostani gospodarji na zemlji, ne pojde tako lahko."

Zapel si je suknjo in odšel proti gradu.

V kočji so pa nadaljevali, in če bi bil predikant malo počkal, slišal bi bil svojo obsođbo.

"Dokler nam ni nevaren, ga pustimo pri muri," je svetoval neki kmet.

"Lahko kriči kolikor hoče zoper nas, mi se za to ne zmenimo; ali če ho kaj vohunil, imamo pravico braniti svojo vero kakor oni svojo."

Druži dan je bil Rok malo zaspan, ker so dolgo čuli prešnjo noč, vendar je kraljal in delal kar je mogel. Bilo je krog poldne in odkosišla sta s Tontázem, na kar se je slednji odpravil v milen. Marjanica je pospravljala posodo in Rok se je pretegoval, da so mu kosti pokale v telusu. Zaspan je bil in vse ga je bolelo od sedenja.

"Kaj praviš, Marjanica, ali so sv. Krišpina, ki je bil čevljar, tudi kosti holele?"

"Ako je sedel takole ves dan, menda tudi," je odgovorila Marjanica in brisala lesene žice.

"Pa zakaj je neki postal svetnik? zaradi dela menda ne, ker ljudje v njegovih časih so nosili samo podplate in niso rabili krparij kakor sedajo. Podpišti so raztrgani, golenice so cele— — —"

Rok je naglo prenehal, kajti med vrati se je pojavil predikant iz gradu.

Marjanica, ki je bivala skledo, je bila s hrbotom obrnjena proti durim. Ker je Rok tako hitro prenehal, se je ozrla na njega in pri tem je zagledala predikanta med durmi. Skledo ji je zdrknula na tla. Obstala je kakor okamenela in ustnje so ji obledele.

"Spiridon" je dihnula komaj slišno.

Predikant je stopil v kočo se zravnal in dejal: "Mir vam budi!"

"Tudi tebi!" je odvrnil Rok, kateri je naglo sedel na stol in pomaknil velik čevljarski nož kakor slučajno predse.

Predikant je stopil k mizi, prikel za klop, kakor da bi bil domač in pogledal dekletu v prehledni obraz.

"Cemu se me plakat?" je dejal taho. Nato je pomaknil klopko k Roku.

"Čevlj je mi naredil."

Rok je odmajal z glavo.

"Nimam časa," je odgovoril in pokazal na kup starih obutul v kotu.

"Plaćam ti dvojno ceno, samo če jih kmalu izdelam. Potrebujem jih."

Rok se je popraskal za ušesi. Odgnati ga je bilo škoda, prvič zaradi zasluzka, drugič pa, ker je bil iz grada. Mogoče bi pa tudi zvedel kaj od njega, kar bi mu koristilo. Na Aleša se ni mogel dosti zanesti. Vse to je premislil v trenotku.

"Budem poskusil."

Po predikantovem obrazu se je razlil zadovoljeni smeh. Vzel je zlata iz zepa in ga vrgel pred čevljartja.

"To naj hofte predplačilo."

"Ne!" je rekel Rok odločno. "Čevlj so s tem denarjem petkrat preplačani. Jaz pa jemljem samo toliko, kolikor zasluzim."

Predikant se je ugriznil v ustne.

"Nevem, koliko zahtevate za čevlje."

"Mogoče, da ne veste, ali jaz sem tak človek, da imam za vsakega enako ceno, pa naj jih naroci več ali bogatin, katoličan ali lutern."

"Kaj pa, ako bi prišel kakšen prekrščevalec? Bi si imel tudi tanj tako ceno?" je vprašala predikant in ostro opazoval čevljartja.

Slednji je prikel brusilni kamen in začel brušati moč. Na itnajnunje spremembu ni bilo na njegovem obrazu.

"Ker so prekrščevalci po navadi revni ljudi, mogoče bi mu jih naredil ceneje," je rekel Rok in začel obrezovati usnje.

"Mojster si!" si je misil predikant in začel dokazovati Roku, da so misli prekrščevalcev neizpeljive. Rok ga je slišal poslušal in mu pritrjeval.

"Lisjak si!" si je misil sedan predikant in gledal Marjanico, ki je pospravljala po mizi.

"Zakaj pa kaznujejo prekrščevalce, ako jih dobijo v pest, ljudi druge vere pa ne?" je vprašal Rok in delal daje.

"Zato, ker nimajo privržencev med plestvom niti pri vlasti," je odgovoril predikant prostodušno.

Tedaj se je pa Rok skoraj izpobil in kmalu bi se začudil in prenehal z delom, ker take resnice ni pričakoval iz predikantovih ust.

Marjanica je končala s svojim delom, in sramljivo gledajoč v tla je šla mimo predikanta v vežo. Zdelenje se ji je, da ji sreča bije prav pod vratom. Sama je hotela biti s svojimi mislimi, sama. Začela se je napotila iz veže za hišo in se vsedila pri hlevu na prag.

Čevljar in predikant sta se še nekaj časa pogovarjala, dokler se ni slednji poslovil in oblijbil, da še pride. Stopil je v vežo in iskal z očmi dekleta. Ker je ni bilo tam, je zavil krog vogla proti hlevu. Tam jo je zapazil sededeč na pragu in zatopljen v misli, niti njegovi koraki je niso zbulili.

Stopil je k nji in ji položil roko na glavo. Skočila je kviku in hotela zbežati. On jo je ujet za roke in jo potegnil nezno k sebi.

"Ne beži zopet od mene, saj vendar vidit, kako neizrečeno te ljubim! . . ."

Obstala je in njena roka je menda nevedo počivala v njegovem.

"Obljubi mi samo to, da me hočeš ljubit, ako me še sedaj ne ljubiš, in storil bodeš vse, da si pridobim tvojo ljubezen. Poglej, izpremljam sem vero, samo radi tebe in nikoli mi ne bo žal, samo če me ti ljubiš!"

Njena prsa so se dvigala hitreje, zravnala je glavo in mu pogledala v obraz. Njegove črne oči so jo gledale proseči in nič več se niso svetile v divji strasti, kot v koči ob samostanu. Ves njegov obraz se je dozdeval dekleti veliko lepši in udanejši. Sklonila je zopet glavo, on jo je privil k sebi in začela je jokati menda od sreča. Tudi, če bi bil še v redovni obleki, kakor poprej, padla bi bila v natočje. Saj je bil je on slika njih: sanj . . .

On je pa privzdignil njeno glavo in jo poljubil — — — Bil je prvi zaželeni poljub. Pritisnil jo je k sebi, kakor da bi se bal, da mu jo kdovzame, in jo zopet poljubil na ustne in čelo in pil solze iz njenih oči.

"Povej očetu in bratu, da sem tu in da menaj nikar ne sovražita! Prenaglo je brat ravnal, oče pa, ako hoče, se lahko vrne nazaj v kočo. Ali si naj pa drugo postavi v mestu. Dam mu denar za njo, samo če me ti ljubiš."

Spiridon je pripovedoval, koliko noči je šel pri koči, samo da bi njo videl.

"Ponoči nikar ne prihajajte!" ga je posvetila Marjanica in bilo je prvič, da je govorila njnjim.

"Zakaj ne? Morda radi prekrščevalcev? Ne boj se! Jaz vem vse, ali zaradi mene se jim ni treba dati ničesar. Vsakdo naj veruje, kar se mu poljubi in tudi jaz mogoče ne budem vedno predikant, posebno sedaj ne, ko imam tebe. Začel bom kaj drugega, samo vere ne bom prodajal več."

Govorila sta še mnogo, dokler ni Rok klical Marjanico. Še enkrat jo je poljubil in smuknil v gozd za hlevom, ona je pa rudečih lie odšla v vežo.

Ves prerojen je korakal predikant proti gradu. Čutil je, da je danes dosegel posebno srečo. Tako srečnega se še ni počutil, odkar so ga bili izvolili za gvardijana v samostanu. Proklet od katoličke cerkve, vendar srečen! S to mislio je stopil na grajsko dvorišče.

Takoj za njim je prijezdil jedeev v veliki nagliev, skočil spretno iz konja in klical hlapce. Udaril je z dlanjo konja po križu in ga pognal proti hlevom. Nato je pogledal proti soncu in začrnjal: "O polnoči sem šel iz Maribora in sedaj mora biti sovražnik že tam!"

(Meseca julija, l. 1532 je velika Sulimanova vojska začela prodirati preko jugozapadne Ogrske, torej ravno čez kraj, kjer so živelji ogrski Slovenec. Pri trdnjavah ali boljše rečeno ob obzidju malega mesta Kisek (Quens) se je razlila njihova moč. Od tu se je vratila armada čez Gradec proti Mariboru. Načelnik posadke v mestu je bil Sigismund Višnjegorski. Štiri dni — od 15. do 19. sept. 1532 — je taborila armada na levem bregu Drave, da si napravi most.)

Hlapce je prišel iz hleva in on mu je ukazal: "Oswdil drugega konja! Se danes moram biti na Hrvatkem! Glej! — pri tem je pokazal na gore v daljavi proti Štajerski in tam se je valil črni dim."

"Turek je že zopet v deželi!" je zajavkal hlapce, prikel konja in ga odvedel v hlev.

Predikant je šel proti jezdecu, ki mu je kazal hrbit, v nadi, da izvije kaj več o Turkih. Že je odpri usta, da bi mu zastavil vprašanje, ali kakor šternil, mu je zastala beseda v grlu. V jezdecu je spoznal Aleša. — — —

Aleš je šel stopinje in se obrnil. Komaj je pa zagledal znani obraz, je po bliskovo prikel za med.

"Ha, ti nas zasleduješ!" je sknril in potegnil meč na pol in nožice.

Predikant je obstal in se nasmehnil razburjenemu Alešu.

"Cemu se razburjak! Ali sem ti morda storil kaj zatega?"

Aleš je porinil meč nazaj. Na misel mu je prišla sestra Marjanica, toda rekel ni nič. Videl je njegovo oblike in spoznal takoj, da je sedaj predikant nove vere.

"Ako misliš, da dobiš mojo sestro v tej obliki, se motič!" je dejal zaničljivo.

Pravilno je ugriznil v ustne.

"Neverem, koliko zahtevate za čevlje."

"Mogoče, da ne veste, ali jaz sem tak človek, da imam za vsakega enako ceno, pa naj jih naroci več ali bogatin, katoličan ali lutern."

"Kaj pa, ako bi prišel kakšen prekrščevalec? Bi si imel tudi tanj tako ceno?" je vprašala predikant in ostro opazoval čevljartja.

Slednji je prikel brusilni kamen in začel brušati moč. Na itnajnunje spremembu ni bilo na njegovem obrazu.

"Ker so prekrščevalci po navadi revni ljudi, mogoče bi mu jih naredil ceneje," je rekel Rok in začel obrezovati usnje.

DOPISI.

Waukegan, Ill.

Jesen prihaja v delo in ū se kažejo prvi znaki njenega prijatelja. Za piknike in izlete v prostor narava, postaja vreme prehladno. Razvedrišlo nas bo torej včas kakovit podporno društvo s kako veselico in gledališčem predstavo, ki se vrni v nedeljo, dne 29. oktobra v Matt Sianovi dvorani, na 10. cesti. Začetek bo točno ob sedmi uri zvezca. Ime igri je "Strie in Amerike." Pisal je isto sobrat Matt Varšek, zakar se mu že v naprej zahvaljujemo, upajoči, da bo igra ugajala občinstvo. Osebe, ki v igri nastopajo so: Andrej Traven, kajžar in gospodarčev čuvaj (John Gant), Jernej Traven brat, kloverski pomočnik (Pavel Peklaj), Valburga, Andrejeva žena (Frances Langenvalter). Tončka, njijučna v gradu, pozneje žena Jerneja (Mary Mavec). Pavel Fatur in Blaž Otrinek, tovarniška delavec (Jernej Spačapan in Valentijn Kančič).

Vsi živiti se rado veselijo, pa zavajajo na vse in vsakega. Po igri bo ples in prostota zabava, ravno takoj kot je imel Mr. Korobč pl. Gajža takrat ko je hotel videti lepo Vido. Za godbo bo skrbel br. Anton Mavec. Za tolažbo suhih gril in želodecev, kar je pravzaprav bolj važno kot godba, bo tudi v polni meri preskrbljeno. — Članici in članice S. N. P. J. ne pozabite se vdeležiti te veselice, ker to je prvi skupni nastop naših dnevnih strank, bodisi republikanski ali demokratski, ali delavske in delavške.

Kot čitam v Prosveti, se Slovenci po vseh večjih naselbinah trudijo, da si postavijo svoje "Domine", kar je vsekakor hvale vredno. Tudi waukeganski Slovenec nismo tako sebiščni, da bi tega veselja tudi dozvedeli. Morda so se spomnili. Pred štirimi leti sem imel hudo debato z enim takim možakom, ki je bil republikanec od pete do vrha. Ko sem mu dozvedel, da nobena kapitalistična stranka, bodisi republikanska ali demokratska, ni delavska in da še ni nobena nikdar kaj storila za delavce, mu je zmanjkal tal in ko ni imel nobenega protiargumenta več, mi je začupal, da me udaril. Zapomnite si rojake, da tisti, ki vas nagovarjajo za eno ali drugo kapitalistično stranko, delajo za dobro plačo. Kam bi sicer šli miljoni, ktere imajo te stranke nakupljene v volilnem fondu! Spomenute se in volite za kandidate, ki jih je izbral delavstvo in ki bodo delali za delavske koriste, ki so nobenega nikdar kaj storila za delavce, mu je zmanjkal tal in ko je bil nobenega protiargumenta več, mi je začupal, da me udaril. Zapomnite si rojake, da tisti, ki vas nagovarjajo za eno ali drugo kapitalistično stranko, delajo za dobro plačo. Kam bi sicer šli miljoni, ktere imajo te stranke nakupljene v volilnem fondu! Spomenute se in volite za kandidate, ki jih je izbral delavstvo in ki bodo delali za delavske koriste, ki so nobenega nikdar kaj storila za delavce, mu je

Evropska vojna in inozemske vesti.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

šan pred preiskovalnim sodnikom, pred katerim je izjavil, da nima nobenih sokrivenec.

"Moje dejanje" — je rekel Adler — "je bilo logičen rezultat mojih političnih nazorov. To stališče sem zavzel zaradi tega, ker je Avstrija izvršila velikanski zločin s tem, da je začela sedanje grozno vojno. Storil sem to s polno zavestjo svoje lastne odgovornosti in sprejemem usodo. Zastouj je iskati kakih sokrivenec, ki jih ni. Drugih podrobnosti ne navajam, dokler ne pridev pred obravnavo."

Curit, Švica, 24. okt. — Semkaj je prišla vest, da je avstrijsko ministarstvo resigniralo zaradi umora grofa Stuerghha.

Dunaj čez Berlin, 24. okt. — Porocenalec "Associated Press" je dobil dovoljenje od avstrijske vlade, da sporoti med svet glede umora ministrskega predsednika Stuerghha sledete:

"Vlada je prepričana, da je umor grofa Stuerghha dejanje političnega prisnojneca, ki ima svoje muhe, a v splošnem ne more umor vplivati na politični položaj ali na vojno. Morilec Adler je sam odgovoren za svoje delo. Socialistična stranka in časopisje obojuj umor in morilcev oče. Viktor Adler, socialistični poslanec v državnem zboru je tudi ogoren nad činom svojega sina."

Sirom Amerike.

Chicago, Ill., 24. oktobra. — Med malimi dečki na Shields ave. obstoji vojno stanje kot med Anglijo in Nemčijo, kot med zavezni in centralnimi silami v Evropi. Razdeljeni so v dva sovražna tabora: v "dukije" in "šildsovec." Včeraj je zopet prišlo do boja med malimi paglavci in 15-tletni "šildsovec." Frank Young je obstreli s Flobertovo puško gletnega "dukija" Martin Corsa in David Dowsa.

Younga so arretirali, ker je devetletni Corso precej težko ranjen in lahko nastanejo zle posledice.

Razume se, da so tudi starši nekaj krivi, če dovolijo takim fraklinom hoditi s strelnim orojem na ulico in ne poduče otrok, da naj žive v prijateljstvu med seboj.

Včasi pa tudi najboljši poduk ne izda hič, ker ima tovarši večji vpliv na otroke kot nauki staršev.

Chicago, Ill., 24. oktobra. — Sinoči je na 12. ulici telefoni avtomobil, na katerem je sedež šest oseb v reko Chicago. Most je bil odprt, in ko je Warner, ki je šofiral, opazil pretečo nevarnost, je bil prepozna, da ustavi. Pritegnil je obe zavori, a kljub temu je zdrsnil avtomobil naprej in padel v reko.

Rešili sta se soproga Warnerja in gd. Sara Bernstein, ki sta priplavali do obrežja in so ujimaljidje pomagali iz reke. Gd. Jenny Klausner, gd. Lillian Klausner, Hugh Warner in Sylvan Kusel so ostali z avtomobilom v reki.

Dubuque, Iowa, 24. oktobra. — 52letna Josipina Sunderhaft je umorila svojo 85letno mater. Po izvršenem umoru je skočila v petdeset čevljev globok vodnjak in utonila.

Njeni mater so našli zadavljeno z vrvico okoli vrata, oblike ji je bila strgana z života.

Rochester, Ind., 24. oktobra. — 47letni prožni delavec Mark Worthing se je umaknil tovornemu vlastku, pri tem je pa prišel pod osobni vlast, ki ga je na mestu vabil.

Philadelphia, Pa., 24. oktobra. — Zvezni zakladniški departement ni dovolil angleškemu parniku "Misoru," da zapusti luko. Parnik je v obrežni službi in ima na zadnjem koncu krova montiran top. Kasnejše je bila prepoved preklicana, ker je kapitan podal izjavno, da ima parnik top le za obrambo namene.

San Salvador, republika Salvador, 24. oktobra. — Tukaj so arretirali tatove, ki so kradli kavo, namenjeno za ameriške trgovce. Navadno je manjkalo po deset funtov kave v vreči. Tatovi so ukradli za \$300.000. kave.

Indianapolis, Ind., 24. oktobra. — Zamorec Oldinan je vstavljal zamoreca Joseph Martina na ulici in ga tirjal za 50c, ki mu jih je dolgoval. Dejal mu je, da ga ustrelji.

Dr. ADLER JE PREVZEL VSO OGROVNOST ZA UMOR STUERGHHA.

Dunaj čez Berlin, 24. okt. — Dr. Frederik Adler je bil včeraj zadr-

če mu jih ne plača in našerit je najvišji samokres.

Martin mu je odgovoril, da naj le strelja, če misli na ta način iztirjati dolg. Hayden je na to oddal nanj dva strela in Martin se je zgrudil smrtno zdet na tla.

Po izvršenem zločinu je strahopetni morilec pobegnil, ki je radi petdesetih centov uničil človeško življenje.

Pensacola, Fla., 24. oktobra. — Porotniki so spoznali krivim E. J. Fudga, da je umoril svoji hčeri, starci 14 in 11 let. Pravorek se glasi umor prve vrste.

Državni pravnik je vztrajal pri tem, da je eno hčerko zastrelil, drugo pa ustrelil, da se lahko omoci z Berto Mundeyjevo, ki ni bila naklonjena otrokom. Sodiscega bo obsodil najbrž na visilce.

V zaporu je tudi Berta Mundyeva in sodišče ji ne dovoli poročstva, da bi bila prosta do obravnavo.

Guthrie, Okla., 24. oktobra. — Santa Fe železniška družba je pričela z gradnjo kurihnic za lokomotive, v kateri bo prostora za dvajset lokomotiv.

Forgan, Okla., 24. oktobra. — Pred sedmimi leti je Ansou Green obdolžil poljskega delavca D. O. McNeilla, da mu je zapalil stroj za mlatev. McNeill je bil spozen umorobolnim in oproščen.

Green je odpotoval pred šestimi leti v Kalifornijo. Te dni se je vrnil iz Kalifornije, da obiše svojega bolnega očeta v Wellingtonu. Ko je McNeill vzrl Greena, je potegnil samokres in ga ustrelil. McNeill je nosil sedem let maščevanje v svojem sreu in čakal na ugodno priliko, da se zmosi nad njim.

Serif Jones je odgnal McNeilla iz Beoverja, da ga skrije pred farmarji, ki ga hočejo linčati.

Denver, Colo., 24. oktobra. — Prohibicija roditi najhudnejše evelke pri preganjanju ljudi, ki ljubi vinsko kapljico. Pri George Kublerju so našli tri sto buteljk renskega vina. Kubler je izjavil, da je vino za njegovo potrebo in mu zakon daje pravico, da ga drži na domu.

Državni pravnik Paul McGovern je drugega mnenja. On trdi,

da je tri sto steklenic preveč za eno osebo in obtožil je Kublerja, da drži vino naprodaj.

Sacramento, Cal., 24. oktobra. — Mehikanci, ki prihajajo v Kalifornijo, se morajo radi legarja podvreči petnajstdnevni karanteni.

Washington, D. C., 24. okt. — Farmarji na jugu zahtevajo, da so zamorski farmarji izključeni iz zvezni posojilnic, nimač pa niti proti temu, če se zamorski farmarji združijo v posebnih posojilnih društvih. Ta zahteva pove več o razmerah na jugu in o svobodi v ameriški republiki kot debeli knjige in dolgi članki.

Frank Ferlič, lastnik.

206 Pilot Butte Ave., Rock Springs, Wyo.

Tel. 174.

VIENNA MEAT MARKET —

za priporoča za obilen obisk.

Slovenecem in Hrvatom v Rock Springu in okolici naznanjam, da imam veliko začelo raznovrstnega svedega mesa: govedino, svinjino, bravino, teletino itd. Imam v lagu vsakovrstne klobase; poleg kranjskih klobas prodajam tudi prekajeno meso istega okusa kot v starci domovini in po najnižji ceni. Nadalje imam v zalogi raznovrstno kuretnino, ribe in zelenjav. V zimskem času prodajam tudi dželele prašiče. Blago vam prideljam na dom.

Jamčim točno postrežbo in zmanjšno ceno!

Zadovoljitev v srednje ure, prstane in medaljončke vseh Slov. Jedenat in zvez, broške, zapetnice, diamantne pestane in lavalirje, verišice itd. itd.

POPRAVLJAMO: ure in druge zlatnine po nizki ceni.

PODRUŽNICA

COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih plas. Slovenskih in drugih. Prodajamo na labike novečna odplačila. Plaže po enik, kateri se Vam posuje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za ene predno drugod kupite.

Najboljše blago.

Najnižja cena.

NOTARSKI URAD

Izdajujem kupne pogodbe, pooblastila, dolžna pisma in vse druge pravne spise.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam.

Prodajam stavbišča v mestu in županj mestu Bridgeville.

Pojasnila in nasveti v pravnih in drugih zadevah dajem zastonj.

Uradne ure od 8 z. do 4.30 pop. v soboto od 8 z. do 9 z.

FRANK SCURICH

Javni Notar

Oct. 4, 11, 18, 25

BRIDGEVILLE, PA.

First Nat'l Bank Bldg.

5

NOTARSKI URAD

Izdajujem kupne pogodbe, pooblastila, dolžna pisma in vse druge pravne spise.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam.

Prodajam stavbišča v mestu in županj mestu Bridgeville.

Pojasnila in nasveti v pravnih in drugih zadevah dajem zastonj.

Uradne ure od 8 z. do 4.30 pop. v soboto od 8 z. do 9 z.

NOTARSKI URAD

Izdajujem kupne pogodbe, pooblastila, dolžna pisma in vse druge pravne spise.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam.

Prodajam stavbišča v mestu in županj mestu Bridgeville.

Pojasnila in nasveti v pravnih in drugih zadevah dajem zastonj.

Uradne ure od 8 z. do 4.30 pop. v soboto od 8 z. do 9 z.

NOTARSKI URAD

Izdajujem kupne pogodbe, pooblastila, dolžna pisma in vse druge pravne spise.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam.

Prodajam stavbišča v mestu in županj mestu Bridgeville.

Pojasnila in nasveti v pravnih in drugih zadevah dajem zastonj.

Uradne ure od 8 z. do 4.30 pop. v soboto od 8 z. do 9 z.

NOTARSKI URAD

Izdajujem kupne pogodbe, pooblastila, dolžna pisma in vse druge pravne spise.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam.

Prodajam stavbišča v mestu in županj mestu Bridgeville.

Pojasnila in nasveti v pravnih in drugih zadevah dajem zastonj.

Uradne ure od 8 z. do 4.30 pop. v soboto od 8 z. do 9 z.

NOTARSKI URAD

Izdajujem kupne pogodbe, pooblastila, dolžna pisma in vse druge pravne spise.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam.

Prodajam stavbišča v mestu in županj mestu Bridgeville.

Pojasnila in nasveti v pravnih in drugih zadevah dajem zastonj.

Uradne ure od 8 z. do 4.30 pop. v soboto od 8 z. do 9 z.

NOTARSKI URAD

Izdajujem kupne pogodbe, pooblastila, dolžna pisma in vse druge pravne spise.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam.

Prodajam stavbišča v mestu in županj mestu Bridgeville.

Pojasnila in nasveti v pravnih in drugih zadevah dajem zastonj.

Uradne ure od 8 z. do 4.30 pop. v soboto od 8 z. do 9 z.

NOTARSKI URAD

Izdajujem kupne pogodbe, pooblastila, dolžna pisma in vse druge pravne spise.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam.

Prodajam stavbišča v mestu in županj mestu Bridgeville.

Pojasnila in nasveti v pravnih in drugih zadevah dajem zastonj.

Uradne ure od 8 z. do 4.30 pop. v soboto od 8 z. do 9 z.

NOTARSKI URAD

Izdajujem kupne pogodbe, pooblastila, dolžna pisma in vse druge pravne spise.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam.

Prodajam stavbišča v mestu in županj mestu Bridgeville.

Pojasnila in nasveti v pravnih in drugih zadevah dajem zastonj.

Uradne ure od 8 z. do 4.30 pop. v soboto od 8 z. do 9 z.

NOTARSKI URAD

Izdajujem kupne pogodbe, pooblastila, dolžna pisma in vse druge pravne spise.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam.

Platforma socialistične stranke za leto 1916.

KAKOR JE BILA SPREJETA NA SPLOŠNEM GLASOVANJU.

UVOD.

Sredi največje krize in najbolj krvavega boja vse zgodovine izraža Socialistična stranka v Ameriki vnovič, da trdno vztraja na načilih mednarodnega bratstva, svetovnega miru in industrijalne demokracije.

Velika vojna, ki je potopila toliko civilizacije in uničila življenje milijonov, je eden naravnih rezultatov kapitalističnega produktivnega sistema.

Socialistična stranka kot politični izraz gospodarskih interesov delavskega razreda poziva na razred, naj zavame dolečeno stališče glede na vprašanje militarizma in vojne in naj spožna priliko, ki mu jo je dala velika vojna, da izsili razočarenje in pospeši stvar industrijske svobode.

Obgrožena sila v rokah vladajočega razreda služi dvojnemu namenu: Da ščiti in pospešuje politiko imperializma na zunaj in da siloma utriva protest delavec proti industrijski despociji doma. Imperializem in militarizem sta vrgla Evropo v to svetovno vojno. Zemljepisni in industrijski položaj Amerike jo je rešil tega poloma. Toda beda Evrope je bila za vladajoči razred Amerike prilika, da je nakupil ogromne dobičke. Posledica tega je preobilica kapitala, ki zahteva politiko imperializma, da ščiti in pospešuje zunanje investicije. Od tod prihaja blaznost militarizma, v katero skuša vladajoči razred pognači Zedinjene države na vse načine.

Delaveci v Evropi so bili nesposobni, da bi se izognili vojni, ker so že nosili breme militarizma. Delaveci v Zedinjene državah so doslej prosti tega bremena in imajo priliko, da ustanove politiko delavskega razreda in program proti vojni. On lahko prisilijo vlad Zedinjene držav, da izkrči pot za mednarodno gibanje za razočarenje in da se izogne imperialistični politiki, ki zahteva osvojitev Mehike in bi moral, če se izvede, eventualno tudi Zedinjene države vreči v svetovno vojno.

Delavski razred mora spoznati, da ni klic za pripravljanje proti zunanjemu napadu nič drugač kakor plač za namene zunanjega imperializma in domačega industrijskega tiranstva. Razredni boj je mednaroden kakor kapitalizem. Proletariat vsega sveta ima le enega sovražnika, kapitalistični razred, naj bo doma ali pa v tujini. Odkloniti moramo temu sovražniku, da bi izročili njegovim rokam oboroženo silo, bodisi tudi v podobi "Demokratične vojske", kakor so storili delaveci v Avstraliji in v Štici.

Zato je socialistična stranka nasprotina militarističnemu pripravljanju, vsaki dovolitvi mož ali denarja za vojno ali militarizem, dokler je kontrola take sile po politični državi v rokah kapitalističnega razreda. Socialistična stranka zaupa razrednemu boju in poziva delavece v jahah in šumah, na železnicah in ladjah, v tovarnah in na polju, naj porabijo svojo gospodarsko in industrijsko silo, odklanjanči kopanje premoga, prevažanje vojakov, dodajanje hrane in drugih potrebščin za vojaške namene in torej vzdolje iz rok vladajočega razreda kontrolo oborožene sile in gospodarske moči, ki je potrebna za zunanje napadanje in za domači industrijski despotizem.

Delavski razred mora spoznati, da je militarizem največja nevarnost zoper vse napore za pridobitev industrijske svobode in mora ne gledati na strokovno ali politično organizacijo kazati enotno fronto v boju zoper vojno pripravljanje in militarizem.

Bivstveno je bilo hrepnenje tekmujocih kapitalističnih skupin raznih narodov, da se polaste in dobe pod kontrolo prilike za dobitčansne tuge investicije in kupčije, kar je povzročilo vojno; in isto hrepnenje goni sedanjih organiziranih napor, ki hoče tej deželi naložiti ugobljajoče breme militarizma. Vojna za trge ne preneha in mednarodni mir se ne zavaruje, dokler se ne nadomesti kapitalistični produktivni sistem z industrijsko demokracijo.

Kakor so odurne strahote obsežnih bojišč starega sveta, jih vendar presegajo ničvredne posledice kapitalističnega sistema celo v normalnih casih. Namesto da bi bila organizirana v ta namen, da poskrbi vsem članom družbe izobilje življenja, oblike in pristrelja in najvišje doseglijo svobodo in kulturo, se industrija v sedanjosti organizira in vodi za korist parasičkega razreda. Vse sile vlade in vse naše industrijske sposobnosti služijo edinemu namenu, da zagotavljajo razmeroma malemu razredu kapitalističnih vlagateljev največji dobiček, ki se more izvlačiti iz dela venomer naraščajočega razreda, katerega edina last so mišice in možgani, ročna in duševna delovna moč.

Stranske posledice tega sistema se opažajo povsod. Delaveci so potlačeni in oropani večine tega, kar je potrebno za fizično, duševno in moralno blaginjo. Leto za letom, uničujejo beda in industrijske nezgode vse življeno, kakor vse vojske in mornarice sveta.

Da si ohrani privilegije in moč, je v življenjskem interesu posedujočega razreda, medtem ko

je v življenskem interesu delavskega razreda, da se upira zatiranju, da utrdi svoj položaj in da se bojuje za varnost življenga in svobode. Iz tega izvira spor interesov, socialni boj v narodu, ki ne more poznati ne premirja ne kompromisa. Dokler poseduje in kontrolira manjšina gospodarsko življenga naroda, mora biti večina zaslužena, beda mora obstojati poleg razdržljive razkošnosti in boj v narodu mora razsjeti.

Socialistična stranka ima namen, da napravi kraj tem razmeram z reorganizacijo naravnega življenga na podlagi socializma. Socializem noče odpraviti privatne lastnine, temveč jo močno razširiti. Mi verujemo, da bi moralno vsako človeško bitje imeti vse reči, ki jih more rabiti za svojo korist, za obogatitev svojega lastnega življenga, ne da bi se povzročila škoda ali nagnalo breme drugemu človeškemu bitju. Socializem priznava privatno last in individualno ravnanje z vsemi rečimi, z orodjem, z gospodarskimi procesi in funkcijami, ki so individualistični po svojem značaju, in zahteva kolektivno last, demokratično kontrolo in upravo vseh onih reči, ki so socialne ali kolektivistične po svojem značaju.

Mislimo, da ne more ta dežela uživati sreče in prosperite doma in vzdržati trajnega miru z drugimi narodi, dokler monopolizira kapitalistična oligarhija njeno industrijsko bogastvo. V tem kakor v vsakem drugem boju se morajo vse posebne, iz časovnega položaja izhajajoče na loge, naj so domače ali zunanjne, podyreči višjemu smotru, potrebi take reorganizacije, našega naravnega življenga, ki vzame zemljo, jame, šume, železnice, delavnice, tovarne, vse za naš fizični obstanek potrebne reči iz krepljev industrijskih in finančnih korzarjev in jih izroči varno in trajno v roke ljudstva.

Ako bi ljudje lahko svobodno delali, da bi zadostili svojim željam, ne bi moglo biti v tej deželi nikdar revščine ali neprostovoljne nezaposlenosti. Toda ljudje v tej deželi niso svobodni, da bi mogli delati za zadoščenje svojih želja. Večino industrijske prebivalstvo more le tedaj delati, če misli kapitalistični razred, ki poseduje industrije, da bo lahko z dobičkom prodajal njegove produkte. Potrebe milijonov so podvržene pohlepnoti malega števila. Položaj je podoben piramidi, ki balancira na svojem vrhu. Pogostoma se piramida prekuene, pa nastane industrijska depresija. Tak položaj je bil leta 1907. Če bi bili kapitalistični lastniki imeli voljo, da bi se umaknili, bi se bila industrija v enem dnevu lahko ozivela. Toda kapitalistični lastniki nimajo nikdar volje, da bi šli s poti. Njih pohlepnost je prvo, potem pridejo potrebe ljudstva, če pridejo sploh na vrsto. Zato se kupčja izza industrijske krize leta 1907. ni mogla hitro okviti. Mr. Taft je bil izvoljen, da bi napravil dobre čase, toda v štirih letih se mu to ni posrečilo. Mr. Wilson je bil izvoljen, da bi napravil dobre čase, toda v štirih letih se mu to ni posrečilo. Mr. Wilson je bil izvoljen, da bi napravil dobre čase, toda vsi ukrepni, ki jih je zagovarjal, niso imeli najmanjšega vpliva na industrijo. Evropska vojna je prinesla v deželo ogromna naročila za vojne potrebščine in je ustvarila dobo prosperitet za manjšino. Za ljudske množice je to le prilika, da more trdo delati za golo življeno, kar ni prosperiteta, ampak suženstvo. Z ozirom na baharijo sedanje nacionalne administracije, da je njen, sedaj popolnoma uveljavljeni politični program prinesel množicom prosperitetu, upozarjam na izjavo zveznega zdravstvenega urada, da je 800 dolarjev najnižji dohodek, ki more obvarovati družino fizičnega propaganja vsled nezadostnih življenskih pogojev, da pa več kakor polovica delavskih družin ne zasluži toliko, da dobiva skoraj tretjino manj kakor 500 dolarjev na leto, in da dobiva ena izmed dvanajstih družin manj kakor 300 dolarjev na leto.

Kapitalistični razred se trudi že mnogo let, da bi obremenil to deželo z večjo vojsko in večjo mornarico. Po večji vojski hrepni, da bi držal delavski razred Zedinjene držav v podložnosti. Po večji mornariški koprni, da zavaruje tuje investicije ameriških kapitalistov in da podpre ameriško diplomacijo v njenem naporu, da pridobi trge za ameriške kapitaliste. Evropsko vojno, ki je zmanjšala in trajno zmanjšuje oddaljeno možnost evropskega napada na Zedinjene države, vendar izrabljajo kapitalisti in brezvestni političarji za pretrevo, da širijo strah po deželi, z namenom da bi dosegli velike vojaške institucije. Tako "pripravljanje" dolžimo, da je napačno v načelu, nepotrebujo po svojem značaju in nevarno zaradi svoje militaristične tendence.

Zagovarjam pa tisti način socialnega pravljanja, ki se izraža v boljših domovih, v boljših telefih in boljših duhovih, in je enako produkt izobilja, kakor potreba učinkovite obrambe v slučaju vojne.

Socialistična stranka vzdržuje svojo neizpremenljivo stališče o vzrokih moderne vojne in da je edino kooperativni značaj socializma sposoben, da konča vojne, s tem da odpravi vzroke. Vendar

se naznanim, da se bo vrsil due ne seje, ki se bo vršila dne 3. novembra, ne je ob devetih sobr. dos. Kunčiča (po domače v uru dopoldne, v navadnih prostostih). Posebej ob rih. Na dnevnem redu imamo več važnih stvari. Poleg drugih imamo se še marsikaj pogovoriti glede veselj, ki se prične isti dan ob dveh popoldne v slovenski dvorani v Kranj. Wash. Vstopnina za člane in nečlane je en dolar. Dnevi se vstopnine proste.

Cisti dobiček je namenjen za društveno blagajno, torej opozarjam vse člane društva naj se ne odtegnejo delu, katero jim je odzvan.

Enuclaw, Wash. Vse člane in članice društva Abraham Lincoln, št. 252 S. N. P. J. v Enuclaw, Wash., pozivam, da se polnostevilno vdeleže mesec-

izjavljamo, da se tudi v sedanjem kapitalističnem redu lahko izvrši ukrepi za zavarovanje miru, in v ta namen zahtevamo:

Ukrepi za varstvo miru.

1. Da se takoj odpravijo vsi zakoni in vse davoritve za povečanje vojaških in mornariških sil Zedinjene držav.

2. Da se odvzame predsedniku moč, da more zavesti narod v položaj, iz katerega ni drugega izhoda kakor vojna. Nihče, naj bo njegov uradni položaj kolikorkoli visok, ne sme imeti moči, da odloči vprašanje miru ali vojne za narod, ki šteje sto milijonov. Datu enemu moč tako moč, ni ne demokratično ne varno. Doslej izvršuje predsednik takoj moč, ko določa zunanj politiko naroda ter način in ton diplomatskega obravnavanja z drugimi narodi. Zatorej zahtevamo, da se izroči moč za določanje zunanje politike in diplomatske razprave kongresu in da se izvršuje javno, narodu pa pridriži pravica, da vsak čas lahko z referendumom naloži kongresu izpremembo njegove zunanje politike.

3. Da ne napovedo ali začno Zedinjene države nobene vojne brez splošnega glasovanja vsega ljudstva, izvzemši namen, da se odbije invazija.

4. Da se takoj odpravi Monroe doktrina, ki je tako nevarna, da priznava celo njeni zagonitki, da obsegata morda edino vojno nevarnost za nas. Monroe doktrina je imela začetkom namen zavarovati mir Zedinjene držav. Dasi se je ta doktrina izpremenila, da je iz začetka postala grožnja, jo vendar kapitalistični razred zagovarja, ker bi naši veliki kapitalisti radi dosegli, da bi bila južna in centralna Amerika njih privatno rezervirano tržišče. Zagovarjam pospeševanje socialnega, industrijskega in političkega prijateljstva z vsemi narodi zapadne zemeljske polovice, da se tako približamo svetovni zvezi narodov, nasprotujemo pa Monroe doktrini, ker jemlje iz naših rok mir Amerike in ga izroča varstvu vsakega naroda, ki bi hotel napasti suverenost kategarikalni naroda na zapadu.

5. Naj se nemudoma prizna neodvisnost Filipinskih otokov, ker zahteva to pravičnost nam Filipine in napram nam samim. Filipini imajo pravice do avtonome vlade; mi imamo pravico, da se osvobodimo potrebe stavbe in vzdrževanja mnogoštevilnih dreadnoughtov za njih obrazbo v slučaju vojne.

6. Vlada Zedinjene držav naj skliče kongres vseh nevtralnih narodov, da posreduje med vojskočimi se silami in skuša ustanoviti takojšen in trajen mir brez vojnih odškodnin in brez nasilnih teritorialnih aneksiij, utemeljen na obvezni in prisilni mednarodni pogodbji, ki naj poskrbi za skupno razročenje na suhem in na morju ter za mednaroden kongres, ki naj ima moč, da izvršava vse spore med narodi in ki naj zagotovi svobodo in enakopravnost vsem zatirnim narodom in plemenom.

Delovni program.

Kot splošna sredstva za okrepčanje delavskega razreda v njegovem boju za doseglo svojega končnega cilja, kooperativne človeške družbe, in za ojačanje njegove odporne sile proti kapitalističnemu zatiranju priporočamo sledenje program, ki veže nas in naše izvoljne uradnike.

Politične zahteve.

1. Neprikrajšana in enaka volilna pravica zmožke in ženske.

2. Takošnje uveljavljanje takozvanega "Susan B. Anthony amendmenta" v konstituciji Zedinjene držav, da se zagotovi ženskan volilna pravica pod enakimi pogoji kakor moškim.

3. Uveljavljanje inicijative, referendum, odpoklica in proporenega zastopstva v narodni in lokalni upravi.

4. Odpravi naj se senat in pravica predsednikove veta.

5. Predsednik in podpredsednik naj se volita z direktim glasovanjem naroda.

6. Odpravi naj se sedanja omejitve amandiranja ustave, tako da lahko sklepa večina volilcev v deželi ustavne izpremembe.

7. Skliče naj se konvencija za revizijo ustanove Zedinjene držav.

8. Odpravi naj se moč, katero si je prilastilo najvišje sodišče Zedinjene države, da nadzoruje ustavost kongresnega zakonodajstva. Nacionalni zakoni naj se odpravljajo le s kongresnim aktom ali pa s splošnim glasovanjem vsega naroda.

9. Tako naj se odpravi moč sodišč, da izdaja ustanovljana povelja.

10. Vsi sodniki pri sodiščih Zedinjene držav naj se volijo na kratki rok.

11. Pravoverstvo naj bo prosto.

12. Vpelje naj se volilna pravica in zastopstvo v kongresu v distriktu Columbia in demokratična oblika municipalne vlade za lokalne zadeve.

13. Demokratična vlada naj se razširi na vse teritorije Zedinjene držav.

14. Zaščiti naj se svoboda tiska, govora in zborovanja.

15. Povrašajo naj se obroki sedanjega dohodniškega davka in korporacijskega davka, razširi naj se davek na dedičino, stopnjevanje sorodstva; dohodki teh davkov naj se porabijo za socializiranje industrije.

16. Pomnoži naj se sredstva splošne izobraževanja in zlasti strokovne izobraževabe. Urad za izobraževanje in izobraževanje vladetve.

17. Uveljavijo naj se nadaljni ukrepi za varstvo zdravstva in ustanovi naj se nevedi.

18. Odpravi naj se monopolna lastnina patentov in nadomestij s kolektivno lastnino; iznajditeljem naj se daje direktna nagrada v obliki premij ali deležev.

Kolektivna lastnina.

1. Kolektivna lastnina in demokratična uprava železnic, brzovojna v telefonu, ekspresne službe, parobrodniči in vseh drugih socialnih načinov transporta in prometa ter vseh obsežnih industrij.

2. Brezobdavna nabava vseh žitnih elevatorjev, klavnic, trgovskih skladis in drugih razčevalnih naprav od strani občin, držav ali zvezne vlade, da se reši farmer posredovalniškega odiranja in da se znižajo sedanje visoke cene živil.

3. Razširjanje javne posesti vštevši jame, kamnolome, oljnate

IZ GLAVNEGA URADA

SPELJEMENI
pri krajnjih državnih mestec
september 1916.

Adrija, štev. 3. Novo pristopil: Ivan Ogradič, c. 24196.
Bračna, štev. 4. Novo pristopil: Joseph Marakovčič, c. 24197.
Naprej, štev. 5. Izobčen: Joseph Klemenski, c. 2549. Umrl: Joseph Novak, c. 3380. Novo pristopili: Ludvig Medvešek, c. 24198, Matt Makne, c. 24199, Joseph Lengarčič, c. 24200, John Bostnik, c. 24201, Jacob Zadnik, cert. 24202, Frank Golob, c. 24203.

Bračno, štev. 6. Novo pristopili: Peter Makarovič, c. 24204, Miklavš Čyrč, c. 24205.
Delava, štev. 8. Novo pristopili: Mary Salamop, c. 24206, Stefan Salom, c. 24207, John Triller, c. 24208, Mat Leskovar, c. 24209.

Bratstvo Naprej, štev. 9. Novo pristopili: Helena Grmalič, c. 24210.

Tidajava, štev. 10. Izobčen: Joseph Seje, c. 19370. Novo pristopili: Rudolph Dolenc, c. 24211.

Sokol, štev. 11. Umrl: Anton Stamfel, c. 1666.

Edinstvo, štev. 13. Novo pristopili: Joseph Preček, c. 24212.

Sloga, štev. 14. Novo pristopili: Anton Grohar, c. 24213, Josephine Kodrich, c. 24214, John Perko, c. 24215, Anton Mavrič, c. 24216, Joseph Sashir, c. 24217.

Sloga, štev. 16. Izobčen: P. Cerar, c. 17888.

Sokol, štev. 20. Novo pristopil: Ludvik Kosorok, c. 24218.

Orel, štev. 21. Izobčen: Ferd. Judnik, c. 2267, John Henigman, c. 9030, Leopold Pleivnik, c. 10322. Novo pristopili: Frank Boletzar, c. 24219, Alfonz Hockvar, c. 24220, Tony Zupančič, c. 24221.

Danica, štev. 22. Novo pristopili: Peter Andljar, c. 24223, John Stefanich, c. 24224.

Novi Dom, štev. 28. Novo pristopili: Marko Fak, c. 24225.

Danica, štev. 29. Novo pristopili: Joseph Ponikvar, c. 24226, John Kozlevčar, c. 24227.

Nai Dom, štev. 33. Umrl: Ivan Raški, c. 17661.

France Prešeren, štev. 34. Izobčen: Louis Batič, c. 21871, John-Zonta, c. 22407, Frank Martinčič, c. 21586. Novo pristopili: Mary Brudar, c. 24228, Josephine Markič, c. 24229, Ivanka Hajčar, c. 24230, Frank Skufca, c. 24231.

Zver, štev. 36. Odstopil: Paul Tauer, c. 5301. Novo pristopili: Anton Sotler, c. 24232, Frank Godec, c. 24233.

Ilijija, štev. 38. Odstopil: Valentina Šestek, c. 6384.

Narodni Vitez, štev. 39. Izobčen: Jos Radanovič, c. 16922, Louis Borich, c. 22923, Martin Predančič, c. 17422. Novo pristopili: Frank Jereb, c. 24234, Rose Gradiček, c. 24235.

Zvon, štev. 40. Novo pristopila: Ana Ritti, c. 24236.

Danica, štev. 44. Novo pristopili: John Seibert, c. 24237.

Illiški, štev. 47. Novo pristopili: Milovan, c. 24238.

Ljubljana, štev. 49. Novo pristopili: Simon Godec, c. 24239.

Skala, štev. 50. Novo pristopili: Nick Bibich, c. 24240, John Africh, c. 24241.

Narodni Dom, štev. 51. Novo pristopili: Martin Mišnik, c. 24242, John Pogel, c. 24243, Mati Pičjak, c. 24244, Zverčka, štev. 52. Novo pristopili: Anton Frank, c. 24245.

Jutranja Zora, štev. 54. Novo pristopili: John Popovich, c. 24246, Sam Popovich, c. 24247.

Planina, štev. 57. Izobčen: Frank Šepa, c. 10125. Umrl: Mary Posenitz, c. 13174.

Zavednost, štev. 59. Izobčen: Paul Držanič, c. 15574. Vincent Gržetič, Novo pristopil: Frank Grame, c. 24248.

Simon Gregorčič, štev. 60. Novo pristopil: Andrej Mekina, c. 24249.

Bratска Sloga, štev. 62. Izobčen: Joseph Kocjan, c. 19817, John Plautz, c. 5309. Novo pristopili: John August, c. 24250, John Kadjan, c. 24251.

Slovenska Zastava, štev. 64. Novo pristopil: Rudolph Kreč, c. 24252.

Slovenski Prijatelj, štev. 65. Izobčen: John Tomšič, c. 13185.

Slovene, štev. 68. Izobčen: Matt Cetrar, c. 1708, Mike Hrvat, c. 13377.

Zvezoda, štev. 80. Izobčen: Joseph Špirnik, c. 8606.

Šolica, štev. 81. Izobčen: Mike Dimek, c. 19629.

Planina, štev. 83. Novo pristopili: Boško Kosovič, c. 24253, Mile Kosovič, c. 1425, Mike Marinac, c. 24255.

Slovenski Dom, štev. 86. Umrl: Tomaz Putz, c. 561.

Promocijski, štev. 87. Novo pristopili: Marko Nefer, c. 24256, Marko Paček, c. 24257.

Bratje, štev. 88. Novo pristopili: John Lustrik, c. 24258, Mary Ollie, c. 24259, Mary Dolenc, c. 24260.

Šola, štev. 89. Novo pristopili: John Zalnšek, c. 24261, George Johnson, c. 12255. Novo pristopil: John Parci, c. 24263.

Rovna Dolina, štev. 92. Umrl: Lajos Testafi, c. 18464. Umrl: Josip Krščin, štev. 97. Novo pristopili: Vlado Sepic, c. 24265, Frančiška Sančev, c. 24264, Anna Šlipnik, cert. 24266.

Sokol, štev. 98. Izobčen: Jos. Bratko, c. 11379, Anton Kastelo, c. 12138 Alex Gole, c. 15098.

Trdnjava, štev. 101. Novo pristopil: George Tuško, c. 24267.

Prostota, štev. 106. Novo pristopili: John Miklaučič, c. 24268, John Virant, c. 24269, John Radešek, c. 24270.

Louis Moč, c. 24271, Nick Ivanec, c. 24272, Karl Kazir, c. 24273, Tony Malhi, c. 24274, John Mravlja, c. 24275.

Planinski Raj, štev. 107. Izobčen: Anton Štarč, c. 21030.

Jutranja Zora, štev. 108. Novo pristopili: Frances Strbene, c. 24276.

Slovenski Rodar, štev. 110. Izobčen: Matt Kočovar, c. 17272, John Arko, c. 21945, Marko Mavris, c. 15106, John Kočovar, c. 8304, John Tanko, c. 21558.

Slovenski Slavci, štev. 112. Novo pristopili: Joseph Bovert, c. 24277, Frank Oberstar, c. 24278.

Mangart, štev. 113. Izobčen: George Majnarčič, c. 21646.

Joljetka Zavednost, štev. 115. Izobčen: Mike Bostjančič, c. 21049.

Zagorski Zvonovi, štev. 116. Novo pristopili: Frank Bracko, c. 24279, Griga Balen, c. 24280, Alois Erček, c. 24281.

Zvezna Detroitskih Slovencev, štev. 121. Izobčen: Martin Jadršček, cert. 19821, Frank Jadresček, c. 23265, Mike Uman, c. 23270, Louis Grainer, cert. 19484. Novo pristopili: Joseph Benk, c. 24282, Mike Prpič, c. 24283, Filip Kolakovič, c. 24284, Joseph Polič, c. 24285, Joseph Kolakovič, c. 24286, Mike Obojdin, c. 24287.

Mednarodna Zvezna, štev. 124. Novo pristopili: Mati Hudovernik, c. 24289.

Frančiška Riznar, c. 24288, Frank Jušček, c. 24289, Joseph Rehernik, cert. 24290.

Notranjska Zarja, štev. 126. Odstopil: Anton Bruketa, c. 18692. Novo pristopila: Anton Orach, c. 24341.

Rajški Glas, štev. 129. Novo pristopila: Katarina Dolosič, c. 24342.

Srebrni Zvonček, štev. 132. Izobčen: Anna Prpič, c. 23075. Novo pristopila: Helena Kendrala, c. 24343.

Brentska Sloga, štev. 136. Novo pristopili: Matt Delach, c. 24344.

Maj, štev. 140. Izobčen: Mijo Božičevič, c. 22133. Novo pristopila: Mary Kovach, c. 24345.

Skrb za Približnost, štev. 144. Novo pristopili: John Pavlič, c. 24346.

Prosveta, štev. 145. Izobčen: Anton Molnárnikar, c. 22749. Odstopil: Sam Valent, c. 22748. Novo pristopili: John Plavecki, c. 24347, Joseph Kuch, c. 24348, Joseph Kazale, c. 24349, John Kavčič, c. 24350, John Sever, c. 24351, Mike Kokot, c. 23513, Joseph Kras, c. 23512, Jos. Mihelič, c. 15132.

Primož Trubar, štev. 146. Izobčen: Anton Salamon, c. 12035. Novo pristopili: Frank Šmatl, c. 24292.

Lipa, štev. 149. Umrl: Ivan Mlakar, c. 11532.

Bratka Ljubezen, štev. 154. Novo pristopili: Anton Šedaj, c. 24293.

Brooklyn, štev. 155. Novo pristopili: Frank Petrovič, c. 24294.

Napredne Slovenske, štev. 157. Izobčen: Marija Duniskvarč, c. 16513. Novo pristopili: Rose Mulic, c. 24295, Anna Berkopeč, c. 24296.

Poštovska Jama, štev. 158. Izobčen: Anton Stavec, c. 22999, Anton Štemdič, c. 18558. Umrl: Antonija Žigon, c. 15357. Novo pristopili: Jakob Frank, c. 24297.

Bratka Zvezna, štev. 140. Novo pristopili: Sofija Zdravčič, c. 24298, Maty Zagar, c. 24299.

Brod na Kopli, štev. 141. Umrl: Frank Žagar, c. 19252. Novo pristopili: Frances Pavlovič, c. 24300.

Bratje, štev. 142. Izobčen: Leo Stojančič, c. 17382. Umrl: Antonija Trček, c. 19058.

August Bebel, štev. 143. Novo pristopila: Mary Stefančič, c. 24361.

Bratka Zvezna, štev. 144. Novo pristopili: Mary A. Stander, c. 24357.

Bratje Miru, štev. 145. Odstopil: John Homan, c. 21766, Florian Nagode, c. 2377.

Zavedni Slovani, štev. 146. Novo pristopili: Frank Kern, c. 24358, Marko Muhič, c. 24359.

Slovenski Bratje, štev. 147. Novo pristopili: Igica Širk, c. 24360.

August Begovič, štev. 148. Izobčen: John Bardon, c. 21492.

Cerniško Jezero, štev. 149. Izobčen: John Zois, c. 24356.

Bratstvo nad Triglavom, štev. 149. Novo pristopili: John Zois, c. 24356.

Abrraham Lincoln, štev. 150. Novo pristopila: Mary A. Stander, c. 24357.

Bratje Slovenci, štev. 151. Novo pristopili: Anton Štefanec, c. 23102. Novo pristopili: Martin Marinec, c. 24360.

Bratje Slovenci, štev. 152. Novo pristopili: George Cvrkotich, c. 24371.

Bratstvo, štev. 153. Izobčen: Dane Bostjančič, c. 21676, Andrej Peždir, c. 21678. Novo pristopili: Vincenzo Eržič, c. 24302, Jacob Gregorin, c. 24303.

Vrtanje, štev. 154. Novo pristopili: John Štefanec, c. 24240, John Africh, c. 24241.

Nova Sloboda, štev. 155. Novo pristopili: George Bostjančič, c. 24242.

Bratstvo, štev. 156. Novo pristopili: John Štefanec, c. 24243.

Bratje Slovenci, štev. 157. Novo pristopili: Anton Štefanec, c. 24244.

Bratstvo, štev. 158. Novo pristopili: Alojzija Herčik, c. 24372.

Pomoč v sili, štev. 159. Novo pristopili: Adolph Mejška, c. 24373, George Pusič, c. 24374.

RAZPRODAJA

V zalogi imam še par sto slovenskih grafofonskih plošč.
Anton J. Terbovec,
P. O. Box 1,
Cleero, Ill.

POPRAVLJAM

slovenske kakor tudi vse druge harmonike. Izdelujem nove mehovne od 7 do 9 dollarjev in nove kavčke s ponikljanimi okovi, zunaj so prevlečeni z usnjem, zmotraj z žametom po \$6.00.

Andrej Kucler
1438 W. 14. Pl. Chicago, Ill.
Delo trpežno in zanesljivo. Cene nizke!

Tel. Central 6028.

Lake View Hotel

1155—61 W. 9th St.
poleg Union Depot.
Restaurant, gostilna in sobe za prenočišča.

Se uljudno priporočam rojakom, kateri potujejo v Cleveland. Naš hotel je oddaljen samo 2 minuti hoda navzgor od Union Depot.

PR. PEKOL, lastnik.

"Pouk v Angleščini."

Ker je znanje tega jezika vsem potrebno, zato priporočamo rojakom edino Slovensko korespondenčno čolo.

Pišite za pojasnila na novi naslov:

Slov. Correspondence School,
6204 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.

**KNJIGA
Pot k zdravju**

boste kmalu pošla, kateri rojakov jo še nima, naj jo čim prej naroči. — Pošilja se brezplačno in poštine prosti. —

Ta knjiga poučuje kako se čuvati pred raznimi boleznicami in kako že obstoječe z malimi stroški odstraniti. Ona je koristen svestvalec za moža in ženo, deklico in mladeniča.

Pismo z razločno pisanimi imeni in naslovi pošiljajte na:

**The
Partos Pharmacy**
160 — 2nd Ave. New York, N. Y.

Proletarec

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati.

pravo sliko socializma.

Naročna cena \$2.00 na leto.

\$1.00 za pol leta.

Naslov: PROLETAREC

4008 W. 31st St.

CHICAGO, ILLINOIS.

**Priporoča se za Obilen Obisk
TRIGLAV SALOON**

Vsem Slovencem in Hrvatom ter drugim Slovanom v Rock Springs, Wyo., kakor tudi vsem tistim, ki potujejo skozi to mesto, se priporoča za obilen obisk. Od tega se lahko pelje na Rečico, kjer sliši Guš majne. Ako želite usnati prikud, ga počakamo na postope. Imamo najboljše pivo, žganje in cigare.

FORTUNA & PUTZ
302 Pilot Butte Ave.

Tel. 56 J Rock Springs, Wyo.

Pozor--Central Bar--Pozor

Slovencem in Hrvatom v Rock Springs, Wyo., kakor tudi vsem tistim, ki potujejo skozi to mesto, se priporoča za obilen obisk. Od tega se lahko pelje na Rečico, kjer sliši Guš majne. Ako želite usnati prikud, ga počakamo na postope. Imamo najboljše pivo, žganje in cigare.

Yugo Ich & Hafnar Co.
116 Pilot Butte Ave.

Tel. 56 J Rock Springs, Wyo.

Joseph Žele

6106 St. Clair Ave.,
POGREENIK,
Avtoambulančni voz
Avtomobil v vozu na razpolago za svatbe in vse slične potrebe.
Tel. Princeton 1194—W.

VELIK SLOVENSKO - ANGLESKI TOLMAC Knjiga obsegajo poleg slov.-angl. slovance, slov.-angl. razgovore za vsakdajno potrebo, navodilo na angleško pisavo, spisovanje angleških pism in kako se postane ameriški državljan. Vrhnu tega ima knjiga dodatki največi slov.-angl. in angl. slovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za primčenje angleščin, in ne bi smelo biti slovenskega naslova, zato ki bi te knjige ne imeli.

Knjiga trdo in ekusno v platnu vezana (430 strani), velja \$2.00
in je dobiti pri

V. J. Kubelka,
538 W. 145th St., New York, N. Y.
Plačite po cenik slovenskih knjig

Glavni urad Tel. Lawndale 3099
Stavbinstvo in poslojno društvo
"PRIKLAD".

FRANK KRENEK
IZVRSTNA GOSTILNA
vogal 27. ulica in Lawndale Ave.
Primator pivo. Chicago, Ill.

Dr. Richter's Pain Expeller
za revmatisme bolezine, za bolezine otravnosti slivov in mleka.
Travci se dobijo le v apotekah, kjer vam kaže ta slika. Ne vrnate ga, ake zima na zavitku nadre trdne manjke in šide.
Slovenec in 50 centov v vseh lekarnah, ali pa naravnost si naročite od
F. A. Richter & Co.
76-80 Washington
Street,
New York, N. Y.

PAZITE

na vaš šelodesec in kupujte le najboljša jamičena Kalifornijska viña in žganje.

CENA: F. O. B. V. CHICAGO

Za belo in rdeče vino.

1 galon sodček.....\$1.50
5 galon sodček.....\$6.25
10½ galon sodček.....\$11.25
25 galon sodček.....\$25.25
52 galon sodček.....\$45.00

Kalifornijsko žganje iz raznovrstnega sadja po \$2.00, \$3.00 in \$4.00 galona.

Narocite zaboj 12 staklenic finega (Trestor) Tropinjeveca za \$10.00

Ne odlajajte, naročite se danes pošlite Money ali Expressni tek z naročilom.

Jos. Bernard
DEPT. Z.

1903 Blue Island Ave.
Chicago, Ill.

Načrtovanje: 1903 Blue Island Ave.

Ustanovljena 1. 1852

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA

V PITTSBURGU

pošilja sedaj denar v stari kraj
po pošti in po brezplačnem brzojavu.

Brzojavne pošiljalne dospe sedaj v kraj približno tokom 5 do 7 dni

100 KRON velja \$13.—

Ceni za Krone treba še pridati stroške za brezplačne brzojavke, ki se ravna po naslovu. Najbolje pošiljite otroke \$4 ali več in kar preostane, se Vam povrne.

Pošiljajte le okroglo sveto, kakor 100, 200, 500, 1000 itd.

Brzojavne pošiljalne dospe sedaj v kraj približno tokom 5 do 7 dni

po pošti in po brezplačnem brzojavu.

Brzojavne pošiljalne dospe sedaj v kraj približno tokom 5 do 7 dni

po pošti in po brezplačnem brzojavu.

FIRST-SECOND NATIONAL BANK

Corner Fifth Ave. & Wood Street, Pittsburgh, Pa.

Priporočam

SVOJO KAVARNO IN DVORANO.

preje Barman's Hall.

To je edina slovenska dvorana v Collinwoodu, ki je na razpolago vsej tukajšnjem društvom za veselice, seje, svatbe, druge zabave itd.

Vedno bom skrbel za najboljšo postrežbo.

LASTNIK:

Jos. Kundic, 15612 Waterloo Rd.

Edison, Ill.

Adress: 3223 — 12th St., Racine, Wis.

(Advertisement).

ČAS.

Edina Slovenska revija

izhaja mesечно na 26 stranach

in velja za vse leto 41. —

čas, 2711 S. Millard Ave.,

Chicago, Ill.

Editor: James F. Stepić.

blagajnik.

James F. Stepić,

predsednik.

Christian E. Wallack,

I. podpred.

Emanuel Beranek,

II. podpred.

Adolph J. Kraus,

blagajnik.

Michael Zimmerman, načelnik.

Emanuel Beranek, načelnik.

Dr. Anton Biaski

Abel Davis

John Fucik

A. V. Geringer

John C. Krass

James F. Stepić

C. R. Wallack

Redatelji: Emanuel Beranek, načelnik.

Michael Zimmerman, načelnik.

Adolph J. Kraus, blagajnik.

Christian E. Wallack, podpred.

Emanuel Beranek, podpred.

James F. Stepić, predsednik.

Michael Zimmerman, načelnik.

Adolph J. Kraus, blagajnik.

Christian E. Wallack, podpred.

Emanuel Beranek, podpred.

James F. Stepić, predsednik.

Michael Zimmerman, načelnik.

Adolph J. Kraus, blagajnik.

Christian E. Wallack, podpred.

Emanuel Beranek, podpred.

James F. Stepić, predsednik.

Michael Zimmerman, načelnik.

Adolph J. Kraus, blagajnik.

Christian E. Wallack, podpred.

Emanuel Beranek, podpred.

James F. Stepić, predsednik.

Michael Zimmerman, načelnik.

Adolph J. Kraus, blagajnik.

Christian E. Wallack, podpred.

Emanuel Beranek, podpred.

James F. Stepić, predsednik.

Michael Zimmerman, načelnik.

Adolph J. Kraus, blagajnik.

Christian E. Wallack, podpred.

Emanuel Beranek, podpred.

James F. Stepić, predsednik.

Michael Zimmerman, načelnik.

Adolph J. Kraus, blagajnik.

Christian E. Wallack, podpred.

Emanuel Beranek, podpred.

James F. Stepić, predsednik.

Michael Zimmerman, načelnik.

Adolph J. Kraus, blagajnik.

Christian E. Wallack, podpred.

Emanuel Beranek, podpred.

James F. Stepić, predsednik.

Michael Zimmerman, načelnik.

Adolph J. Kraus, blagajnik.

Christian E. Wallack, podpred.

Emanuel Beranek, podpred.